

Asia: VN/8757/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1) Hallituksen esityksen keskeiset ehdotukset

Oy Teboil Ab pitää hyvänä, että biopolttoaineiden jakeluvuorituksen alaa laajennetaan. Lakimuutoksessa nostetaan erityisesti esille biokaasun sisällyttäminen jakeluvuoritukseen, mutta tulevaisuudessa eurooppalaisessa kehityksessä korostuvat yhä enemmän muut uusiutuvat polttoaineet, erityisesti vety. On hyvä, että erilaisten uusiutuvien polttoaineiden kirjo pidetään mahdollisimman laajana.

Teboil haluaa kuitenkin nostaa esiin jakeluvuorituksen toteuttamiseen liittyviä käytännön haasteita jakeluvuorittomille yrityksille. Teboil kantaa myös huolta alueellisen tasa-arvon toteutumisesta polttoainejakelussa harvaan asutuilla alueilla. Kannustamme myös valtiovaltaa osallistumaan näiden haasteiden ratkaisuun niillä välineillä, joita mm. EU:n elvytysrahoitusmekanismi, Kestävän kasvun ohjelma tarjoaa.

2) Hallituksen esityksen vaikutukset

Suomi on asettanut muita EU-maita kunnianhimoisemman tavoitteen biopolttoaineille. Oy Teboil Ab muistuttaa, että Unioni on yhteinen sisämarkkina, jossa eritasoinen sääntely eri maissa asettaa yritykset eriarvoiseen kilpailutilanteeseen. Kuljetusalalla on kansainvälistä kilpailua, ja elinkeinoelämän näkökulmasta suomalaisten yritysten kilpailukyvyyn turvaaminen on tarkoituksenmukaista.

3) Kommentit lakiehdotuksiin ja niiden perusteluihin

Lain esitöissä viitataan ILUC-direktiiviin ja maankäytön epäsuoriin muutoksiin. Oy Teboil Ab kannattaa HE:n ja direktiivin näkemystä siitä, että biopolttoaineen valmistaminen ei saa johtaa ruuantähteiden ja metsän epätarkoituksenmukaiseen käyttöön luontoarvojen kannalta.

4) Muut kommentit esitykseen

Biopolttoaineiden jakelovelvoite velvoittaa ensisijaisesti polttoainetta jakelevia yhtiöitä toimittamaan kuluttajien saataville uusiutuvia polttoaineita. Vaikka yhtiöt tarjoaisivat mielellään näitä polttoaineita nykyistä suuremmassakin laajuudessa, niiden saatavuus on heikkoa: uusiutuvia polttoaineita ei ole saatavissa siinä määrin, kuin niille on kysyntää. Esimerkiksi valtioneuvoston kanslian selvityksessä ”Biopolttoaineiden kustannustehokkaat toteutuspolut vuoteen 2030” arvioidaan kehittyneiden biopolttoaineiden kokonaiskapasiteetin olevan vuonna 2025 4,8 Mtoe vuodessa. Samassa selvityksessä todetaan myös, että varovaisestikin arvioiden kehittyneiden biopolttoaineiden kysyntä voisi olla vuonna 2030 jopa 15 – 20 Mtoe tasolla vuonna 2030. Kysynnän ja tarjonnan välillä on siten huomattava ero.

Oy Teboil Ab ehdottaakin siksi kohteliaasti, että valtio harkitsisi tukimuotoja uusiutuvien polttoaineiden laajempaan, kysyntään vastaavaan tarjontaan esimerkiksi palautusjärjestelmällä, jossa Suomessa tuotettujen uusiutuvien polttoaineiden valmistaja saisi laskennallisen palautuksen Suomeen, saman konsernin ulkopuolelle toimitettujen uusiutuvien polttoaineiden perusteella. Tämä tuntuisi myös johdonmukaiselta siinä valossa, että jakelu on yritysten lakisääteinen velvollisuus. Uusiutuvien polttoaineiden tarjonnan kannalta olisi myös tärkeää tukea kaikin keinoin sellaisten tuotantolaitosten sijoittumista Suomeen, jotka mahdollistavat biopolttoaineiden jakelun. Tähän tarjoaa mahdollisuuksia myös EU:n elvytysväline Kestävän kasvun ohjelma, joka asettaa vihreän siirtymän ja hiilineutraaliuden yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista ja tarjoaa taloudellista tukea näiden hankkeiden toteuttamiseen.

Biopolttoaineiden parempi saatavuus mahdollistaisi myös niiden saatavuuden kaikille kansalaisille ympäri Suomea ja tukisi alueellisen tasa-arvon tavoitetta. Biopolttoaineet edellyttävät omia polttoainesäiliöitä sekä kuljetuksessa että jakeluasemilla. Koska huoltoasemaliiketoiminnan pitää olla taloudellisesti kannattavaa, näiden logististen kustannusten vuoksi biopolttoaineiden tarjoaminen kuluttajille maaseudulla ja harvaan asutuilla alueilla ei ole mahdollista. Samalla valtakunnallisesti kattava jakeluasemaverkosto on välttämätön osa harvaan asutun maan huoltovarmuutta. Mikäli polttoaineen jakelu kallistuu kohtuuttomasti, ensimmäisenä vaarassa ovat harvaan asuttujen alueiden asemat, joilla myynti on vähäisempää. Käytettävissä olevasta datasta käy kuitenkin kiistatta ilmi, että fossiilisista polttoaineista ollaan erityisen riippuvaisia maaseudulla, jossa välimatkat ovat vielä useiden vuosien ajan liian pitkiä nykyisten sähköautojen toimintamatkoille.

Uusiutuvien polttoaineiden joukossa haluamme nostaa esille tulevaisuuden mahdollisuutena myös vedyn. Oy Teboil Ab esittääkin, että Kestävän kasvun ohjelman energiajärjestelmän murrokseen tähtäävien toimenpiteiden joukossa nähtäisiin vedyn jakeluasemaverkoston pilotoinnin rahoittaminen.

Jakeluvuorituksen muutoksen käytännön toimeenpanosta annettaneen jatkossa myös tarkempia viranomaisohjeistuksia. Aiemmin tällaisia sääntelyn toimeenpanoon liittyviä teknisiä ohjeistuksia valmisteleva viranomainen on antanut asianosaisille yrityksille mahdollisuuden kommentoida näitä ohjeistuksia ennen niiden asettamista. Oy Teboil Ab toivoo tämän hyvän viranomaisyhteistyön jatkuvan Energiaviraston kanssa.

Mäkelä Anna
Oy Teboil Ab - Yhteiskuntasuhteet